

կրօնն: (1) Խնուօրնէրուն պահպանութեանը համար
եղած ծախքը տոկաթէ և անոր համար վերհատկէ

կառավարութիւնը Հոռոմայի տէրութեան ծովերէն-
բայ անդերունքն քնակացը գրեւոր աւարտելու է՝ որ
տակից ետքը իրենց օգնութեանը համար զօրք
չարկեն:

— Լատիսթի մը Վենետիկի ծովերէն լայնեմե-
րի 30-ին տասնէ կը գրէ: Դրէկ չէ մէկտն օր Ռո-
տայէրի հաղարարութիւնն աւարտութեամբ 30
հոկտեմբերի տնտեսական մեր պարտաւոր պահանջ-
ները ցոյց տեսնելով՝ երկու կողմնակէ կտի մը
բացուցաւ: Բայց որովհետեւ Վենետիկցիք աղէկ
հրաշմանալի կը նեղանան, անոր համար Աւստրիացիք ետ
քաշուցաւ: ստիպուեցան, ու քիչ մը ետքը իրենց
նորին օգնութիւն գաղով՝ Վենետիկցիները վարձ-
ուեցին: Էրին Լատիսթիքը Վենետիկի բերդը շտա-
տկարացան եւ անանկ պատրաստութիւններ ընելու
սկսան որ Վենետիկցիք ձեռքն եղած Մարկեալ բեր-
դը պաշտպանու համար յարմարեցնեն: Բայց ան-
հաջողութիւն կը տեսնուի: Վենետիկի մէջ 35—40
հազար կանտոնար ու անկոնտոն զօրք ժողովուրդ է,
որ յանկարծակի Աւստրիայի այ վրայ յարձակի, ա-
նոր համար Աւստրիայիք իւրեցցի գետին ծով թա-
փուելու: Իրենքէն մինչեւ Վենետիկի քովիւր բոլոր
ծովերէնքայ տեղումը զինուորները գրին, որ խա-
շտայ օգ զօրքը նոյն կողմերը շտապը ելելու ուղի նշ,
արդենն:

ՄԱՍԿԱՆՍՏԱՆ: Գեո. երեւելի լուր մը ժող: Լոր
Կոյրըր Մոսկովներուն, հրապարակ մը տողով իր
զած ելելուն ու միանգամայն որահանգները պիտի
խնայեն, ու անկից ետքը պատերազմական գործու-
ղութիւնները պիտի սկսեն: Դե թէպէտ անոնք կը
կարծեն որ կայսերական զօրքը առ ձեռն Մոսկով-
ները շտապ գլխի պիտի պաշարեն ու պատերազմը դա-
նան պիտի սկսին, բայց իրողութիւնը անշուշտ
գործող պատշաճութիւնն զրոյցներն նայելով՝ Մոսկով-
ները կարելի կ'ընեն չափ շուտով գլխով պաշարու-
միջով պիտի տարաւ: Ի մասնաւոր որ հիմա նոր կայսեր
զած նստելով Մոսկովներն աւելի եւս դարձած
կը գործեն: Ետքը իրենց իրենց նոր պաշտնա-
ները գրին, որոնց մէջ պատերազմի պաշտնական հոյ-
ապի Բիշ գործակաւն է: Իսկ Կոնսթանտնուպոլիս
գահերէց կամ ինչ ըսելով՝ հիմա Մոսկովն
ամսի թաղապետի պէս է: Ինչը հրամաններ կը հա-
նէ, ու մէկը պաշտնականներն ալ անոր անունը
տակը իրենց անունն ալ կը ստորագրեն, ինչպէս որ
սահմանադրական տէրութիւններուն մէջ սովորու-
թիւն է:

Բանի մը քաղաք ու ամուր տեղումը Մոսկով-
ներուն ձեռքէն աւանդան, ինչպէս՝ Հիւսիսի, Իւր-
լա, Կոր Երաւո եւ ուրի: Իսկ Առանձին Նոյնիւրի
17-ին կ'ըսէ յորիւր կը ցուցնեն որ Մոսկովները
Ջարանդեան կ'աւանդուին մէջ երկը անգամ
Լատիսթիքի Վարաններուն հետ տուտիկ պատերազմ-
ով շարաւոր յաղթութիւն, բայց շատ ալ անց ձեռ-
թիւններ ընել են: Եւ պատերազմի մէջ Վարաններն
800 հոգի մահեր է: Լատիսթիքի մահեր գրե-
թէ բոլորովին կայսերական զօրքը ձեռքն է: Եւ
այսք ժողովուրդը որ միջեւ հիմա երեւո ձեռքն ու գրե-
թէ քաղաքական իրաւունք չունի ժողովուրդ մըն
էր, Մոսկովները կողմնակիցներն ու Վենետիկներն
ստապիկ հիւս կ'ընեն ետքը (իրենց գրեթէ 100 անգամ
այրեցաւ ու 10,000 անձներէն սպանուեցան), զեւ
անստանալի հրապարակութեամբ մը կ'այտնուին
տան հետ հոգով եւ մարմով միացեալ է:

Գ Ո Ղ Ղ Ի Ը

ԳՈՐԽՈՎԱՆ կոչին Նոյնի Նարոնիւնի ազգականնե-
րէն փարիզի աղպարն ժողովքին պատգամաւոր մը
իրենց, եւ հիմա Պարիզի յիշելի հիւս հոգի
նոյն ժողովքին մէջ կը նստին, այս ինչը Լատիսթիք, Կո-
նսթան, Պարիս, Էրեւնիս, Միւրա (Մարտա):
Ինչպէս յայտնի է Լատիսթիքի Կարդեան Կարդեան
յեղց վրայ մեծ ազգեցալ թիւն ունի ու ամեն ձիւն ի
դորդ կը դէն որ հասարակականութեան գահերի-
ցութիւնը ձեռք ձիւն է: Եւ լատիսթիքներն արդեն
անցաւ Արիս սկսան, եւ միջեւ հիմա հրապարակ-
կուած լուրերէն կ'ընեն որ Լատիսթիքի Կարդեան
քնարուի, որովհետեւ ինչ գրեթէ Կարդեան
քառապարիկը քուէ կ'ունենայ:

— Եւ օրերը նոր չեղք մ'ալ պատահեցաւ, որ
եթէ հաստատուելու ըլլալ բոլոր Լատիսթիքի
զարմացները: Կարդեան ժողովքը Վարաններին 19-ին
գլխի մը տուած էր, որ Կարդեան ժողովքին կ'ընեն
աւարտ ընդունելուն կամ հասարակականութեան
գրեթէ օրհանգելուն ազգային վարձարութիւն
մը ըլլալ, եւ անոր համար ահապէն գրամ որոշուած
էր: Եւ բանին համար մասնաւոր գործակալութիւն
ներ ալ գրեցան, որ առ երախտաւոր կարծուած
մարդիկներուն վարձքը տուի: Եւ այսպէս ի սկզբան
7500 շափ մարդ ինչեւրոս ազգին կողմէն մատու
կա-

պուեցաւ, որն որ Կարդ Սկոտի ան ժամանակուն
նկարին գործող պաշտօնուն 4500 հոգեւ ինչեւրոս:
Կարդ առ արեւս կըր որ ասոնց անուններն ինչեւրոս-
ցան, քաղքին մէջ արեւս ու շիթութիւն մը կ'ընէ,
որովհետեւ տեսնուեցաւ, որ չէ թէ 4500 այլ 6000
հոգի ազգին բարձր ընդունելուն կարգը գրեցած
էին ու արեւսին վարձք կ'աւանդէին, եւ ասոնց մէջ
անթիւ գոյնը, աւարտներ, մարդասպաններ ու
խաղաղարարներ եւ թաղապետներն կը գտնու-
էին: Ստիպուեալ Կարդ, Կիւնար, Կարդ, Կարդ, Կարդ
թաղապետը մտադրելու ուղիւ էին ու անոր համար ալ
արդիւնաւոր էին, իրենց բնականաբար տարեկան մատ-
կարտն էր, ու Բիւրգին ալ Ժիւլ Ժիւլիսի տիկնոջ
գլխի զարմարութիւն ընելուն համար 500 փարս-
գրուած էր: Եւ ամեն ինչ, չընէր անորէն, որոնք
մը որն որ մարդասպանութիւնն ու գործութիւնը առ-
գլխի թիւն կ'ընէ: Կարդի յարձակումը կը հրապար-
կուէր, քաղքին մէջ մեծ շիթութիւն հանելու
Կարդեան արձեւն աւանդու: համար, անմիջապէս
հրապարակութիւն մը հանելու ու նոյն Կարդեան
արդուած հրապարակութիւնը ընելու, եւ որոնք զի
հրապարակութիւնը տարածուէին, յատկաւ իր
հրապարակութիւնը տարածուէին, յատկաւ իր
կարգը չընէն ան ազգային վարձք անոնց գոն-
րուն ու մարդասպաններուն անունը տարածելու, նոյն
օրուն իւր որ ստիպուեցան միջեւ գլխի թիւն
ժամը 11-ը փարիզի մէջ արդիւն: Կարդի վրայ ալ
գոյնի ժողովքին մէջ անոնց 7-ին մեծ ինչիւր մը
բացուեցաւ: Կարդեան քիչը զինքն արդարացոյց,
ու յանդիման իրեն առջիններուն վրայ ձգելու: Եւ
նոր՝ որն որ, ինչպէս ինչ, զի իրաւոր հրաման ար-
դին էր, իսկ անուններն չէին դիտել որ այս-
պիսի մարդասպանութիւնն ու գործութիւնը ան-
գրեւած են, միջեւ գրեւած գործակալներուն խա-
լին հրապարակութիւնը տեսնելու անունները մէկի
մէկի ընելու: հրաման ասի, որ Վարաններին 19-ին
գլխի կ'աւանդուի, ու ասի եւ ինչ ալ յանգանք
ուրիշին վրայ ձգելու: Կարդի զարմանալին ան է որ
Կարդ ժողովքին մէջ ազգային անունները կ'ընեն
վրայ իրենց ամբողջութիւնը կը ցուցնէին, անպի-
ստոր հաղապարակութիւնը մասնաւոր ինչ-
նեւր կ'ընէին զատկապութիւն, ու Կարդեան
հրապարակութիւնը գլխի կը իստեն: Կարդ կ'ընէր
որ Կարդի առ անուններն պիտի որ համար:

Կարդեան անունները ինչեւրոս շարժուեցան:

Կ. Կ. Օրհնութիւն ինչեւրոս ընէ:

- 309-Ի. Կարդեան ազգը որհարել ինչեւրոս
մի միջի ժողովք (assamblee) մը կ'աւանդուի:
- 309-ԻԵ. Կարդի երախտաւորութիւնը ինչ
ու Կարդեան զարմարութիւնը ինչեւրոս երախտաւորութիւն
ու միջի համար 750 է:
- 309-ԻԶ. Սահմանադրութիւնը ընելու համար
Կարդ ժողովքին մէջ առ թիւ 900-ը պիտի ընէ:
- 309-ԻԴ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս հիմն
իսկ ժողովքին է:
- 309-ԻԵ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
եւ ինչ Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԻԶ. Եւ ամեն Կարդեան ինչեւրոս
իսկ Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս կը զարման
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԻԸ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԻԹ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԻԿ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-Լ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԵ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԶ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԸ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԹ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԻ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԻԵ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԻԶ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԻԸ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԻԹ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԻԿ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:
- 309-ԼԼ. Կարդեան ինչեւրոս ինչեւրոս
ու ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս ինչեւրոս:

— Երբեք ոչ ոք չէր գիշերանց հասար. Իսթաճի
փառային մահաւանք լուրը, ու Գափու. բէհհաս
Մաղլու՝ պէլը Դըրան կողմանէ Եգիպտոս խորի ե
ցաւ, որպէս զի Եգպտոս փառան՝ Իստուն փառայ
սուան Մէհմէտ Լըինն լծաւը՝ ըստ որինի ամբող
շատեցրին ։

3. Ուր որ մարդիկ են եղել բազմաթիվներ քիչ բնակարար՝ շատ երկրագործական բնակարարներ են յառաջ գալի, պաշարաբաշխող խմբեր (սոցիալ, այս փոքր ընտանի կենդանի մեծացանքը) անոր տեղը կը բռնեն, եւ սա ալ երկու պատճառէ կ'ըլլայ՝ Վախ որ կենդանիներու բնակարար աւելի գիւրացի կը ծախուին ու ստրկի կը դառնան քան թէ երկրի բնակը, եւ երկրորդ՝ որ կենդանի մեծացանքը համար երկրագործութեան պէտք եղածին չափ մարդ հարկուոր չէ: Սխալ աստիկ քիչ բազմամարդ երկրակիրներուն մէջ անտէր տեղերն առնելու գործուելու կը մնան, որոնք գործուելու ըլլան են, մշակութեան ծախքը գիւրացիներէ կ'ընտելու կը հանեն, ուստի եւ իրենց բնակարար գիւրացիներուն մէջ թող կը տրուին, որպէս զի ինքնաբոյս խոտերով կենդանիներուն ճարակ ու մոտակայ տան, եւ յո եղանակաւ նաեւ ուն օգուտն ալ կ'ըլլայ որ կենդանիները ուրիշ տեղ մը ծախուելու կամ մարդու տարուած աստիկ ծամբան ուստի ըստ դատուելուն համար՝ իրենք իրենցով կը քաղեն կենքիսն եւ ծամբաւ ծախք հարկաւոր չլըլար: Գոյնդէս կենդանիներու բնակարար ուրիշ տեղ տանելը՝ իրենց դրամական տրոհողութեանը նպակով աւելի դիւրին ու աժան կ'ըլլայ, քան թէ երկրի բնակը: Աստիկ պատճառներու համար Ռուս սատարուն մէջ թէ հիմա եւ թէ վերջէն երկայն ժամանակ պէտք է որ պաշարաբաշխողութեան մեծ փայտ տարուի: Վաշարաբաշխողութեան մէջ ալ յառաջացում կ'ըլլայ, որ է՝ կենդանեաց ցեղերը ուղեւորուելու (սպէկուլել), խեղճու եւ անոնք քիչ, ոմանք շատ կ'աղուանան: Բայց առ արեւմտեանը ինչ է. բնակարարացիս ան է որ կենդանիներուն բնակը կը կատարելագործուի, որով գործածութեան աւելի յարմար կ'ըլլան, եւ անով ալ աւելի կը փնտրուին ու աւելի կ'արժեն: Տնտեսական երկրագործութեան զիջաւոր անասուններն են՝ ձի, տրոս, կամ պախուր (կով ու եղ), ոչխար ու խոզ: ասոնց ամէն մէկուն յիշու ալ կրնայ արեւմտեանը: Առաւ երկրագործներն աս բան տեղի կը ծանշան, ոմանք համար ալ հոգեով մտորումը ասոր կ'աշխատեն: Բոլորէն յատարարութիւն ծանցուած է որ Գուրի ձիանքը շատ ընտիր են, փառն զի զօրաւոր ու տիրող կազմուածք մ'ունենալէն դատ սատարի չորքալ ու զիմեցիւն են, որն որ իրենց կրկու ելուն ու անանուրէն կերպէն յատալ կու գայ: Իրենց պղծութեան նշն՝ ապառազալի փայտարելով, եւ ուղեւորներուն պէս ճարակելով ու շարժելով՝ իրենց մարմնը կատարելալ կը մեծնայ, կ'ուժեղնայ ու կը պնդանայ: Աստիկ տեղ դառնաւ ցեղերը գիւրացի կը լսուին Ռուսի ձիերը բոտ իրենան միջակ մեծութեանէ աւելի ունին, բայց երբ որ տեղիպակոյն ու միջերկրագիւրացիներ խոշոր ձիանքը անոնք իրենք կը արուի նէ, աւելի են մեծ ու յարգի յարգութեան կ'ունենան: Երկն զոյցելու է ճաճիկ ձիերէ (չօշօնակի) ու Ռուսի զոմարիկներէ (գլխաւոր) յատալ իրենան լուսն փայ: Բոլորէն տէրութեան բոլոր մեծամեծները դրսի երկիրներէն շարունակ ձի բերել կուտան, եւ աս բանիս համար ոչ ծախքի կը խնայեն, ոչ ալ նոյն փայտը ոմագուտ կը տեղեն, եւ շատ տեղաւոր գործած գործունեին ալ ուղիկ յաղոցաւ, որով բոլոր Ռուսաստանի ձիերուն ազնուամեղուն մեծ օրնութիւն կ'ըլլայ: Անոնցի տնտեսական եւ ասեղորական սղուտներէն դատ Ռուսաստանի ձիերը պատերազմական դրութեան համար ալ շատ մեծ ազդեցութիւն ունին: Ռուսաստանը փայտ Գաղղիայի Տեա բազմաթիւ լաւածին տեղէ կ'ընտելուի: Գաղղիան նոյն իսկ ինքնաբոյս խոտերով աստիկ զիմեցիւններու պարծածութեան համար իրեն ձիանքը հերկը չըլլալով՝ միշտ զրակն բերել կու տայ. եւ միայն ժողով համար ստակելու ասակ օտար երկիրներու արդու կը տրուուի: Հայա պատերազմի տեղին

